

Tiedotusosasto

LEHDISTÖTIEDOTE nro 46/03

22.5.2003

Julkisasiamies Antonio Tizzanon ratkaisuehdotus asiassa C-216/01

Budejovicky Budvar vastaan Rudolf Ammersin GmbH

**JULKISASIAMIES TIZZANO KEHOTTAA YHTEISÖJEN TUOMIOISTUINTA
KATSOMAAN, ETTÄ JÄSENVALTION JA KOLMANNEN VALTION VÄLISEN
SELLAISEN KAHDENVÄLISEN SOPIMUKSEN SOVELTAMINEN ON
SALLITTUA, JOLLA PELKÄLLE MAANTIETEELLISELLE MERKINNÄLLE
ANNETAAN EHDOTON SUOJA**

Sallittu ei sitä vastoin ole sellainen kansallinen toimenpide, jolla sekaannusvaarasta riippumatta annetaan ehdoton suoja merkinnälle, jolla ei ilmaista tuotteen ja sen alkuperän välistä yhteyttä

Olutpanimo "**Budejovicky Budvar**", jonka kotipaikka on Tsekin tasavallassa sijaitsevassa Ceské Budejovicessa (saksaksi Budweis), valmistaa "**Budweiser Budwar**"-nimistä olutta. Se on nostanut kanteen erästä itävaltalaista yhtiötä vastaan (Ammersin), joka harjoittaa oluen markkinointia ja etenkin tuo Yhdysvalloista maahan "**American Bud**"-nimistä amerikkalaista olutta. Tämän oluen valmistaa eräs Saint Louisissa (USA) sijaitseva panimo, joka on toisen maailmansodan päättymisen jälkeen tuonut oluttaan myös Eurooppaan.

Riita-asiassa on vedottu Itävallan tasavallan ja Tsekkoslovakian liittotasavallan välillä (ennen viimeksi mainitun hajoamista) vuonna 1976 tehtyyn kahdenväliseen sopimukseen, joka koskee näiden kahden maan välisen kaupan kohteena olevien tyypillisten elintarvikkeiden maantieteellisten alkuperämerkintöjen suojaa. Itävalta on tällä sopimuksella myöntänyt Tsekkoslovakian (kolmannen valtion) maataloustuotteiden maantieteellisille merkinnöille samanlaisen suojan, joka alkuperänimitysten suojasta annettulla sittemmin myönnettiin yhteisön tuotteille. Näitä merkintöjä koskevassa luettelossa on mainittu nimitys "**Bud**".

¹ • Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 2081/92.

Budvar vaati vuonna 1999 Handelsgericht Wieniä kieltämään Ammarsia enää tuomasta maahan "Amercian Bud"ia, koska tässä tuonnissa käytetään väärin Itävallan ja Tsekkoslovakian välisellä sopimuksella suojattuja alkuperämerkintöjä ja näin kuluttajia harhauttamalla aiheutetaan mahdollisesti muutoksia markkinatilanteessa.

Itävallan tuomioistuin on kääntynyt yhteisöjen tuomioistuimen puoleen pyytäen tätä selventämään useita eri kohtia.

Julkisasiamies Tizzano on tänään esittänyt ratkaisuehdotuksensa.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus ei sido yhteisöjen tuomioistuinta. Julkisasiamiesten tehtävänä on täysin itsenäisesti ehdottaa yhteisöjen tuomioistuimelle, miten asia olisi ratkaistava.

Julkisasiamies ehdottaa, että yhteisöjen tuomioistuin toteaisi, että **maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta annettu asetus sallii jäsenvaltion ja kolmannen valtion välisen sellaisen kahdenväliseen sopimuksen soveltamisen, jolla myönnetään ehdoton suoja sellaiselle maantieteelliselle merkinnälle, jolla ilmaistaan tuotteen alkuperä, vaikka tuotteen ominaisuudet eivät olisi erityisesti yhteydessä sen alkuperään.**

Julkisasiamiehen mukaan asetusta ei ensinnäkään voida soveltaa "Bud"in kaltaiseen kolmannen maan nimitykseen.

Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee lisäksi, että kansallisessa lainsäädännössä voidaan joka tapauksessa säätää pelkän nimityksen "ehdottomasta" suojasta, vaikka tuotteen alkuperällä ei olekaan mitään yhteyttä sen ominaisuuksiin. Julkisasiamies muistuttaa, että nimityksen luonnehdinta kuuluu Itävallan tuomioistuimen tehtäviin.

Julkisasiamiehen mukaan **tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevat yleiset periaatteet sallivat sellaisen kahdenvälisen (jäsenvaltion ja kolmannen valtion välisen) sopimuksen soveltamisen, jolla teollisen ja kaupallisen omaisuuden suojaamiseksi annetaan ehdoton suoja sellaiselle maantieteelliselle merkinnälle, jolla, vaikka se ei ole kolmannen maan alueen tai paikan nimi, yksilöidään tuote, mutta jolla ei ole erityistä yhteyttä tuotteen ominaisuuksiin**, edellyttäen, ettei tästä nimityksestä ole alkuperävaltiossa tullut yleisnimitystä.

Miten sitten on arvioitava merkintää, jolla ei ilmaista tuotteen ja sen maantieteellisen alkuperän välistä yhteyttä ja joka saa ehdotonta suojaa sekaannusvaarasta riippumatta?

Julkisasiamiehen mukaan tämän tyyppinen nimitys, jota ei mitenkään voida pitää maantieteellisenä merkintänä, ei voi saada teolliselle omaisuudelle myönnettävää suojaa.

Se ei myöskään voi saada suojaa lojaalia kilpailua koskevista periaatteista, koska sillä ei harhaan johdeta kuluttajia tuotteen alkuperän osalta ja koska sillä annetaan perusteetonta etua pikemminkin tiettyyn paikkaan sijoittautuneille tuottajille suhteessa niiden kilpailijoihin.

Julkisasiamies kehottaa näin ollen yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että **nämä samat periaatteet estävät sellaisen kansallisen toimenpiteen toteuttamisen, jolla kolmannen valtion tuottajille varataan yksinoikeus käyttää merkintää, jota ei voida pitää maantieteellisenä merkintänä, koska sillä ei ilmaista tuotteen ja sen alkuperän välistä yhteyttä, ja annetaan tällä tavoin sekaannusvaarasta riippumaton ehdoton suoja.**

Julkisasiamies katsoo, että kansallisen tuomioistuimen on pääasiassa arvioitava, tuoko "Bud"-nimitys, kun sitä käytetään oluen yhteydessä, Tsekin tasavallassa kuluttajien mieleen Budweisin kaupungin.

Itävaltalainen tuomioistuin kysyy lisäksi, onko Itävallan ja Tsekkoslovakian välisen sopimuksen määräyksillä etusija EY:n perustamissopimuksen mahdollisesti erisältöisiin määräyksiin nähden niiden EY:n perustamissopimuksen määräysten mukaisesti, jotka koskevat aiemmin tehdyistä kansainvälisistä sopimuksista (siis sopimuksista, jotka jäsenvaltiot ovat tehneet ennen liittymistään yhteisöihin) aiheutuvia velvoitteita.

Tämä aiheuttaa ongelmia, sillä sopimus on tehty vuonna 1976, eli paljon ennen Itävallan liittymistä yhteisöihin (1995), mutta se on tehty sellaisen valtion, Tsekkoslovakian, kanssa, joka lakkasi olemasta vuonna 1993 hajoten Tsekin tasavallaksi ja Slovakian tasavallaksi, ja Itävallan tasavalta on virallisesti vahvistanut tämän sopimuksen voimassapysymisen sen ja Tsekin tasavallan välillä vasta vuonna 1997, eli yhteisöihin liittymisensä jälkeen.

Julkisasiamiehen mukaan vuonna 1976 tehty sopimus on voimassa vielä tänäänkin, sillä Tsekkoslovakian ja Tsekin tasavallan välillä on tapahtunut valtioseuraanto. Asianomaiset eivät ole ilmaisseet aikomusta purkaa vuoden 1976 sopimukseen perustuvaa suhdettaan. Lisäksi yhteisöjen toimielimet ovat viime aikoina omaksuneet uusien itsenäisten valtioiden syntyessä -- joko eroamalla tai hajoamalla -- käytännön, jonka mukaan kansainvälisiin sopimuksiin perustuvia velvollisuuksia sovelletaan edelleen ja jonka mukaan uusi valtio tulee automaattisesti edeltäjävaltion tekemien sopimusten osapuoleksi. Asianomaiset ovat nimenomaisesti hyväksyneet tämän jatkuvuuden.

Julkisasiamies ehdottaa näin ollen, että yhteisöjen tuomioistuin toteaa, että **Itävallan ja Tsekkoslovakian välillä vuonna 1976 tehdyssä sopimuksessa määrätty järjestelmä on ensisijainen suhteessa niihin yhteisön oikeuden säännöksiin, jotka mahdollisesti ovat erisältöisiä, siitä huolimatta, että Itävalta vahvisti tätä Itävallan ja Tsekkoslovakian välillä tehtyä sopimusta koskevan valtioseuraannon virallisesti vasta liittyttyään yhteisöihin.**

Lopuksi Itävallan tuomioistuin kysyy, missä määrin EY:n perustamissopimus velvoittaa jäsenvaltiot tulkitsemaan kahdenvälistä sopimusta yhteisön oikeuden mukaisesti (eli vapaata ja lojaalia kilpailua koskevien periaatteiden mukaisesti), kun tällä sopimuksella taataan paitsi suoja väärinkäytöksiltä, myös sellainen ehdoton suoja, joka yhteisön tasolla taataan vain tuotteille, jotka vastaavat asetuksessa N:o 2081/92 tarkoitettujen suojattujen alkuperänimitysten ominaispiirteitä.

Tältä osin julkisasiamies muistuttaa EY:n perustamissopimuksessa määrättävän, että vuoden 1976 tehdyn sopimuksen kaltaista kahdenvälistä sopimusta on tulkittava yhteisön oikeuden mukaisesti, mutta näin on vain silloin, kun sen teksti on moniselitteinen ja kun sitä näin "pakottamatta" voidaan lukea sopusoinnussa yhteisön oikeuden kanssa. Hän korostaa, että kansallisen tuomioistuimen tehtäviin kuuluu sen ratkaiseminen, onko tällainen mahdollisuus

olemassa, koska se on ainoana toimivaltainen tulkitsemaan sellaisia kahdenvälisiä sopimuksia, jotka velvoittavat jäsenvaltiota, mutta jotka eivät kuulu yhteisön oikeuden alaan.

**HUOM. YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMARIT ALOITTAVAT NYT
TÄMÄN ASIAN HARKINNAN. TUOMIO JULISTETAAN MYÖHEMMIN.**

*Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido
yhteisöjen tuomioistuinta.*

Saatavilla olevat kielet: ranska, englanti, italia, saksa, espanja, ruotsi, suomi.

Tuomion täydellinen teksti on luettavissa Internet-sivuiltamme

www.curia.eu.int

tänään noin klo 15.

Lisätiedot: Christopher Fretwell , puh. +352 4303 3355 fax +352 4303 2731.